

RYAKLUBBENS ULLBEDÖMNING

Namn.....										Adress.....										Tel.....									
Gårdsnr.....										Medi nr.....										Provtagning datum (om det avviker fr mönstret).....									
B.T Gårdsnr Öronnr										Född 1 2 3 4										År mån dag									
Månst Vikt										Kornvikt										Sys- Vägsda Vikt									
mån dag										Index										kont.									
Ullfärg VSB										Mönst p.										Stapel längd.....cm									
VUXENPROV: Datum.....										Antal lamm.....																			
B.T Gårdsnr Öronnr										Född 1 2 3 4										År mån dag									
Månst Vikt										Kornvikt										Sys- Vägsda Vikt									
mån dag										Index										kont.									
Ullfärg VSB										Mönst p.										Stapel längd.....cm									
VUXENPROV: Datum.....										Antal lamm.....																			
B.T Gårdsnr Öronnr										Född 1 2 3 4										År mån dag									
Månst Vikt										Kornvikt										Sys- Vägsda Vikt									
mån dag										Index										kont.									
Ullfärg VSB										Mönst p.										Stapel längd.....cm									
VUXENPROV: Datum.....										Antal lamm.....																			
B.T Gårdsnr Öronnr										Född 1 2 3 4										År mån dag									
Månst Vikt										Kornvikt										Sys- Vägsda Vikt									
mån dag										Index										kont.									
Ullfärg VSB										Mönst p.										Stapel längd.....cm									
VUXENPROV: Datum.....										Antal lamm.....																			

EJ RAS TYPIK ULL	3 Korta grovbår			7 Melerad ull			8 Märgenl ikg bh			9 Märgl ikg bh			1 Gabeläng			2 Grov ull			4 Fel sam sett ull			5 Mätt skor ull			6 Genom- sydd lock			10 Död får			Avdrag p	Ullp	Sign												
	R	S	L	R	S	L	R	S	L	R	S	L	R	S	L	R	S	L	R	S	L	R	S	L	R	S	L	R	S	L				R	S	L									

R = Ryggprov S = Sidoprov L = Lärprov (2 staplar av varje)
 Proven tages R(1) mellan skulderbladen på ryggen. S(2) bakom sista revbenen en handsbredd nedanför ryggraden. L(3) på nedre halvan av låret. Häftas på kartong där djurets öronnummer och kön klart är utskrivet.
 Vid livdurförsäljning kopieras och monterats ullbedömningen på kartongen. Översta raden med ädarens namn och nr/briker nr i:s rät

Ryaklubbens uilbedömning är ett komplement till gårdsmönstringen. En objektiv bedömning grundad på 3 ullprover tagna på 3 av erfarenhet talande punkter på djuret. Observera alltså: Gårds-mönstringen ser även till HELHETEN på djuret. Ryaklubbens uilbedömning hjälper dig att se vilka eventuella fel som belastar ullen.

Vår bedömning är till för att hjälpa medlemmarna i det egna avelsarbetet på lång sikt. Förhoppningen är att vi med idogt arbete (URVAL) får bort de sämsta exemplaren och höjer kvaliteten på genomrättet för att få mer enhetlig ull att bjuda ut till spinnerierna/hantverkarna. Urvalet till liv görs av fårägaren.

Kommentarer:

1. Gobelänginslag, fibrer med MER än en våg per cm är olyckligt i en ryafäll.

2. År lammullen grov blir ullen senare mycket grov, kanske med luftfylld märkekanal vilket ger ett grovt, matt stickigt garn.

3. Kgbh ger ett "spretigt" garn om de inte är så korta att de faller bort vid kardning.

4. Fel sammansatt ull = förhållandet bottenull/täckhår. Ryaulen bör ha ca 30-50/50 viktprocent. Bottenullen bör varken vara för kort eller för lång.

5. Matt skör ull. Ryaulen skall vara glansig och stark.

6. Genomsydd lock är ett elände för en hantverkare, däremot klarar kardverken hos Sotenäs Spinn-drift och Wåhistedts Textilverkstad den genomsydda locken. Fåren har svårt att hålla sig rena då vattnet inte sköljer av fibern som då stapeln är redig. Vi vet ännu inte vad som orsakar den genomsydda locken. Hur stor del som är arv respektive miljö.

7. Melerad ull. Vit fäll skall vara vit och svart svart. En köpare måste på pappret kunna se om exempelvis en vit fäll innehåller bruna hår. Sedan får köparen naturligtvis själv bedöma om han/hon kan acceptera detta.

8. Märganlagen = diskontinuerlig märkekanal, kan utvecklas till fullständigt "rasad" märkekanal. Alltså en liten vink om vart det kan bära här.

9. Märg. Genomgående luftfylld märkekanal, som ger ett sprött, glanslöst hår vilket kan kännas stickigt och dessutom tar färg dåligt. Här har vi stora möjligheter att "dämma i bücken" genom att sortera ut lammen med märg då arvarheten är hög.

10. Dödthår. För det fritt/vilt levande djuret en livförsäkring. För den som bär ett plagg med dödthår i garnet ett gissel.

AVDRAG FÖR FEL:

Fel	I antal prover		
	1 st	2 st	3 st
1. gobelänginslag	5	10	20
2. grov ull	5	10	20
3. korta grova bottenhår	—	—	—
4. fel sammansatt ull	10	15	25
5. matt, skör ull	5	20	30
6. genomsydd lock	10	15	20
7. melerad ull	5	10	20
8. märganlag	10	15	20
9. märg	30	40	50
10. dödthår	50	55	60

I kol 8 och 9 ger fel i samma prov (kgbh och täckh) ej dubbelt avdrag.

För glansig och stark ryauil, med lätt särbara staplar och som ej är behäftad med något av ovanstående fel, ges 60 poäng.

FÄRGER: vit, svart och brun.

Hos brokiga djur skall färgerna vara avgränsade och rena.

Bedömningen gäller bara RYA ej övriga raser eller korsningar.

OBSERVERA!

Avdrag – fel-poäng står i propotion till antalet prov där felen förekommer.

Exempel: Förekommer märg i ett av proven på djuret blir avdraget 30 poäng. Förekommer märg i två prover på djuret blir avdraget 40 poäng o s v.